

Вечното в образа на Дон Кихот

Публикувано от Simonsita на 02.02.2010, 18.51

Вечното в образа на Дон Кихот

Знаменития роман „Дон Кихот де ла Манча“ е не само връх в творчеството на

Испанския писател Мигел де Сервантес, но и едно от най-великите творения на световната литература. В зараждащата се нова епоха, която с право може да се нарече революционна, Сервантес заема почетно място. Не случайно романът му завладява Испания, преминава през нейните граници, за да остане популярен в света и неподвластен на времето. За „Дон Кихот“ световната литературна мисъл е написала хиляда страници и няма писател, който да не е тълкувал романа или разсъждавал по него. Името на Дон Кихот става нарицателно за всеки, който воюва за мечтата си и винаги предизвиква някакви положителни или отрицателни емоционални реакции.

Към написването историята на знаменития идалго Дон Кихот де ла Манча

Сервантес пристъпва едва на 55-56-годишна възраст, достатъчно мъдър и с богат житейски опит. В продължение на целия роман Сервантес се стреми да убеди читателя, че причина да го напише е бил стремежът му да осмее нелепостта на рицарските романи, да ги убие със силата на смеха. Но в същото време иронизирайки любителя на рицарските романи, Сервантес строго осъжда не само него, но и окръжаващата го социална несправедливост (Унищожаването на рицарската библиотека на Дон Кихот).

Гениален по своята проникателност представлява самия избор на главните герой

-рицаря и неговия оръженосец. Сервантес не случайно ги избира от средата на испанските благородници, към която принадлежи и самият той, и от бедната селска класа, съставляваща през това време основната маса от населението на Испания. Зад безумието на рицаря Сервантес скрива своите уроци за нравствено съвършенство, политическа мъдрост и честност, които би искал да предаде не само на своите съвременници, но и на бъдните поколения. В тях той влага своя богат жизнен опит и духовна култура своята образованост, в която хармонично съчетава наследството на античността и националните испански традиции с най-добрите постижения на италианското Възраждане, в което намират място, наред с „Възхвала на глупостта“ на Еразъм Ротердамски, и източни, арабски и еврейски философи.

Чрез образа на Дон Кихот се разкрива ролята на идеалното в живота-образа на

Съвършен идеалист романтик, мечтател. Безумието на героизъм е форма, чрез която могат да се проявят свободата и независимостта на героичния дух. В един свят на подлост, ограниченост и еснафщина, Дон Кихот предпочита лудостта пред нормалното и прозаичното. Именно в тази си лудост той иска да възкреси рицарските времена, но в същото време се стреми и към създаване на една нова действителност, на един нов свят- на хармония, справедливост, любов. Дон Кихот осъзнава противоположността на своите идеали и реалната действителност, но иска да промени тази действителност съгласно своите представи, а не да се приспособи към нея. Дон Кихот иска да бъде герой, но неговото време почита не героизма, а парите. Рицарската доблест е умряла, а на нейно място са дошли користта на големите и безумието на малките. Идеалите са погребани в полза на грубия интерес. По-добре от всички разумни Дон Кихот разбира колко отвратително е неговото време и по-силно от всички разумни скърби за отминалия Златен век. Дон Кихот е анахронизъм, доведен до комизъм и неадекватността на неговото поведение се проявява всеки път, когато се хване за оръжието. Обикновено резултатите от действията на Дон Кихот са противоположни на неговите намерения и следователно са печални или за него, или за тези, които го срещнат. Но ако действията му се разглеждат не откъм техните резултати, а с оглед на мотивите им, не може да не проличи веднага тяхната чистота, безкористност, морално съвършенство. И именно оттук-от чистото намерение, което остава неосъществено, от безкористността, която носи вреда, от моралното съвършенство, което потъва в безмилостната жестокост на времето, извира вечното в образа на незабравимия идалго Дон Кихот де ла Малча.

Дон Кихот е най-съвършеното въплъщение на трагичния комизъм, познатото в

световната литература. У повечето художници гротеската(ексцентричността) е предопределена да покаже как онова, което изглежда безмислица и глупост, носи в себе си много повече мъдрост, отколкото онова, което външно ни се струва разумно и нормално. Като нарушава и дори разрушава нормите на човешкото поведение, гротесковият герой в произведенията на голямото изкуство насочва вниманието на читателите към нещо важно и голямо и цели да се стигне до истинската същност на онова, което е привично и общоприето, да се разкрият съдържащите се в него противоречия.

Това желание на Дон Кихот да материализира неосъществената си мечта - тази

психическа метаморфоза, е най-яркото прозрение на Ренесанса. Именно в това се изразява величието и безсмъртието на образа на Дон Кихот, защото неговата лудост не е лудост, а революция. И всеки, който се стреми да воюва за една ценностна система, е луд единствено в очите на своите съвременници, защото те виждат само наивността и невъзможността за осъществяване на намеренията му, а бъдещите поколения биха могли да прозрат дълбочината на неговите мотиви и стремежи. Мигел де Сервантес създава Дон Кихот, за да запази Дон Кихот в самите нас, защото според него „Когато мечтата се материализира, когато човек има собствена мечта, той е човек.“

А самият литературен критик Исак Паси пише: „Дон Кихот дойде в света да

покаже на хората, че човек може да обича, без да бъде обичан, че човек може да бъде герой, когато няма нужда от героизъм, че човек може да има чест и когато всички му се смеят.“ В днешно време са малко Дон-Кихотовците, верни на своите идеали и гонещи вятърните мелници, но въпреки това ги има, защото иначе доброто у хората не би съществувало и вярата в осъществяването на мечтите би загубила своето обаяние.